

Nada Šabec

Standardne variante angleškega jezika

Povzetek

Za visoko kakovosten prevod je potrebno ne le jezikovno, ampak tudi družbeno in kulturno znanje. To velja še posebej za angleščino, kjer je prevajalčeva izbira ustrezne besede, slovnične strukture ali sloga zaradi različnih standardnih različic jezika, ki so se razvile v različnih kulturnih, družbenih in političnih kontekstih, še posebej zahtevna. V prispevku s primeri ponazarjam nekatere razlike, ki obstajajo med obema glavnima različicama, britansko in ameriško angleščino, in jih najdemo na različnih jezikovnih ravneh (oblikoslovje, skladnja, semantika, pragmatika). Hkrati se dotaknem nekaterih vprašanj, s katerimi se spoprijema prevajalec, ki se ukvarja z angleščino.

Summary

Translation of a high standard requires not only linguistic, but also social and cultural knowledge. This is particularly true in the case of English, where the different standard varieties of the language that have developed in different cultural, social and political contexts make it even more demanding for the translator to choose the appropriate word, grammatical structure or style. The article illustrates some of the differences that exist at various linguistic levels (morphology, syntax, semantics, pragmatics) between the two major varieties, British and American English and, in addition, discusses some of the dilemmas facing translators dealing with English.

1. Uvod

Eden od prvih pogojev za dober prevod je natančno in poglobljeno poznavanje izhodiščnega in ciljnega jezika, in to v vseh njunih strukturalnih značilnostih in pomenskih odtenkih, drugi je temeljito poznavanje kulturnih in družbenih vidikov jezikovne rabe. Kajti jezik ni le skupek jezikovnih zakonitosti, ki bi obstajal v vakuumu, neodvisno od okolja, v katerem se govori ali piše, ampak odseva kulturne vrednote in družbene norme tega okolja. V njem se pogosto skrivajo zelo specifični in subtilni pomeni in implikacije, ki jih prevajalec zmore ustrezno interpretirati v drugem jeziku le, če dobro pozna kulturne in družbene razsežnosti njegove rabe. Le tako je mogoče besedilo prenesti v drug jezik in drugo okolje na način, ki bralca pravilno in točno obvešča, hkrati pa je sprejemljiv tudi s sociolingvi-

stičnega in kulturnega vidika. Sporočilo le tako ohrani tolikšno komunikacijsko vrednost, da ne zveni tuje, pri umetnostnem besedilu pa s slogovno primernostjo in prepričljivostjo omogoča tudi umetniški užitek. To velja zlasti za prevajanje metafor in humorja, kjer prideta še posebej do izraza kulturna komponenta jezikovne rabe in ustvarjalna sposobnost prevajalca, da optimalno poveže med seboj dva (delno) različna svetova.

Vse navedeno velja za prevajanje iz katerekoli jezika v katerikoli drug jezik in torej tudi za angleščino, vendar je treba ugotoviti, da je delo angleškega prevajalca še dodatno zapleteno zaradi neenotnosti angleškega jezika. Ta se je v preteklosti razširil po vsem svetu in že davno ni več omejen le na svojo britansko različico. Poleg nje so se uveljavile še različice, kakršne se govorijo in pišejo v

ZDA, Kanadi, Avstraliji, Novi Zelandiji, Južni Afriki, če omenimo le dežele, v katerih je angleščina materni jezik in kjer dejavno prispeva k oblikovanju jezikovnega standarda, ter zanemarimo tiste, kjer je v vlogi drugega jezika (npr. Indija), in t. i. mednarodno angleščino, ki je postala glavno sporazumevalno sredstvo današnjega časa. Kanadska, novozelemska in južnoafriška različica, delno pa tudi avstralska se še vedno zgledujejo pretežno bodisi po britanski ali po ameriški različici, nobenega dvoma pa ni, da imata britanska in ameriška angleščina status uveljavljenih standardnih različic, ki se v mnogih pogledih sicer ujemata, v številnih pa tudi razlikujeta in obnašata v skladu s svojimi čisto specifičnimi zakonitostmi, ki so posledica različnega zgodovinskega, zemljepisnega, kulturnega, družbenega, političnega in siceršnjega razvoja. V prispevku se bom omejila na nekatere razlike med tema dvema glavnima različicama angleščine, saj menim, da si dober prevajalec ne more privoščiti, da bi jih spregledal. To velja še posebej za prevajanje v angleščino, kjer ima pred seboj bodisi britansko bodisi ameriško ciljno občinstvo, ki pričakuje besedilo v »svojem« jeziku. Prevajalec, ki teh razlik ne bi upošteval, bi pokazal osupljivo ignoranco, prevod pa bi bil v najboljšem primeru kljub morebitni razumljivosti neustrezen in neroden, v najslabšem pa morda celo popolnoma zavajajoč, napačen ali smešen.

Razlike med britansko in ameriško angleščino so vidne na vseh jezikovnih ravneh od glasoslovne (te sicer pri proznem besedilu lahko zanemarimo) do oblikoslovne, skladenjske, leksikalne, semantične, pragmatične oz. stilistične in pravopisne. Nekatere so očitne in nezapletene, na primer tiste, ki zadevajo pravopis in samo besedje, druge so zahtevnejše v strukturalnem, pomenskem in slogovnem pogledu in so lahko za prevajalca prava nočna mora, saj se včasih uporabljajo v obeh različicah z različno pogostnostjo, se delno uje-

majo v nekaterih vidikih in razlikujejo v drugih ali pa skrivajo kako drugo past, v katero se je mogoče mimogrede ujeti. Ena od takih pasti je nedvomno mešanje posameznih elementov iz obeh različic in njihova nedosledna raba, čemur se je treba za vsako ceno izogniti, če naj bo prevod verodostojen. Ker bi bilo nemogoče predstaviti vse razlike med britansko in ameriško angleščino, sem za ta prispevek izbrala le nekaj primerov za ponazoritev.

2. Razlike med britansko in ameriško angleščino

2.1 Pravopisne razlike

Te so razmeroma enostavne in se nanašajo na manjše razlike v pisavi posameznih besed in na nekatere razlike v rabi ločil. Ker jih je mogoče, kadar smo v dvomu, preveriti v vseh kakovostnejših slovarjih, navadno niso sporne. Za ponazoritev navajam nekaj britanskih različic, kot so *favour, fibre, offence, programme, doughnut, draught, anaesthetic, cheque, jewellery, symbolise*, in na drugi strani njihove ameriške ustreznice *favor, fiber, offense, program, donut, draft, anesthetic, check, jewelry* in *symbolize*.

Kot primer različne rabe ločil navajam stavek, kjer se pri naštevanju v ameriški angleščini pred veznikom *and* uporablja vejica, v britanski pa ne.

BA:¹ *I had to buy pens, folders, paper and a dictionary.*

AA: *I had to buy pens, folders, paper, and a dictionary.*

2.2 Leksikalne in semantične razlike

Tudi leksikalne razlike med britansko in ameriško angleščino so navadno zelo očitne. Z vidika oblike besed ne povzročajo posebnih težav, zahtevnejša je njihova raba s semantične-

¹ BA je okrajšava za britansko angleščino, AA pa za ameriško angleščino.

ga vidika, kjer pomenske razlike niso vedno enoznačne, ampak včasih prav zapletene. Začnimo z nekaj preprostimi primeri, kjer so isti pojmi ali stvari v britanski in ameriški angleščini poimenovane z različnimi besedami.

BA:	AA:
<i>current account</i>	<i>checking account</i>
<i>estate car</i>	<i>station wagon</i>
<i>queue</i>	<i>line</i>
<i>tights</i>	<i>panty hose</i>
<i>post</i>	<i>mail</i>
<i>shop</i>	<i>store</i>
<i>mum(my)</i>	<i>mom(my)</i>
<i>autumn</i>	<i>fall</i>
<i>petrol</i>	<i>gas(oline)</i>
<i>nappy</i>	<i>diaper</i>
<i>motorway</i>	<i>freeway</i>
<i>rubbish</i>	<i>garbage/trash</i>
<i>tap</i>	<i>faucet</i>
<i>eiderdown</i>	<i>comforter</i>
<i>cotton candy</i>	<i>candy floss</i>
<i>Bronx cheer</i>	<i>raspberry</i>

To so preprosti primeri, pri katerih je potrebna le zamenjava britanske besede z ameriško ustreznico in narobe, nadaljujemo pa s primeri, kjer poznata britanska in ameriška angleščina za kako stvar ali pojem isto besedo, hkrati pa ima ena ali imata celo obe zanjo še dodatno besedo z istim pomenom.

BA:	AA:
<i>undertaker</i>	<i>undertaker; mortician</i>
<i>murder</i>	<i>murder; homicide</i>
<i>pharmacy, chemist's (shop)</i>	<i>pharmacy, drug store</i>
<i>bathroom, lavatory, toilet</i>	<i>bathroom, restroom, washroom</i>

Stvari postanejo bolj zapletene pri besedah, ki imajo v obeh različicah enako obliko, a se uporabljajo v različnih pomenih. Gre za tako imenovane lažne prijatelje, kjer zaradi homo-

nimije napačno sklepamo, da imamo opravka s hkratno sinonimijo. Z drugimi besedami, le delno ujemanje leksikalnih enot napačno posplošimo na celoto, posledica takega posploševanja pa je najmanj nesporazum, če ne kaj hujšega.

BA	AA
<i>mad (crazy)</i>	<i>mad (angry)</i>
<i>purse (for money)</i>	<i>purse (handbag)</i>
<i>suspenders (for stockings)</i>	<i>suspenders (braces)</i>
<i>dumb (unable to hear)</i>	<i>dumb (stupid)</i>

Zanimiv primer lažnih prijateljev je raba besede za britanski *crisps*, saj se ta v ameriški angleščini glasi (*potato*) *chips*, to, kar imenujemo v britanski angleščini *chips*, pa je v ameriški različici *French fries*. Zmešnjava pogosto nastane tudi pri označevanju nadstropij, saj je v britanski angleščini pritličje *ground floor*, v ameriški pa *first floor*. Slovensko prvo nadstropje je torej v britanski angleščini *first floor*, v ameriški pa *second floor*.

Pogosto prevajamo izraze, ki se nanašajo na tipično britansko oz. ameriško družbeno, kulturno, politično, izobraževalno, institucionalno ali kakšno drugačno stvarnost. Takrat smo pred dilemo, ali uporabiti izvirne izraze, ki natančno poimenujejo to stvarnost, ali pa se raje zateči k slovenskemu ustrezniku ali celo k opisnemu prevodu. Pri prevajanju v slovenščino je odločitev odvisna od več dejavnikov, med katerimi omenjam razširjenost rabe kakega pojma oz. njegovo poznavanje v slovenskem prostoru in prevajalčeve stilistične sposobnosti, pri prevajanju v angleščino pa te izbire seveda ni. Treba je uporabiti natančen in edino možen pravi izraz, nikakor pa ne kakega približka, ki bi britanskemu ali ameriškem bralcu pravi pomen le zameglil. Da bi bili pri tem uspešni, moramo biti v nenehnem stiku z dogajanjem v deželi, v katere jezik prevajamo. V tehničnem smislu to v današ-

njem času globalizacije, hitre komunikacije in interneta ni nobena težava, seveda pa zahteva od prevajalca neprestano angažiranost, motivacijo in budnost. Le taka budnost mu lahko prepreči, da bi slovenski izraz, kot je *minister za zunanje zadeve*, v ameriško angleščino prevedel z *Minister of Foreign Affairs* ali *Foreign Minister* (kar sicer ustreza britanski stvarnosti) namesto s pravilnim *Secretary of State*. Navajam še nekaj podobnih primerov, kjer sta edini varovalki pred pomanjkljivim in nerodnim prevodom le stalno spremljanje dogodkov in kulturno znanje.

BA:	AA:
<i>Commerce Secretary</i>	<i>Trade Secretary</i>
<i>positive discrimination</i>	<i>affirmative action</i>
<i>City</i>	<i>Wall Street</i>
<i>Red Brick University</i>	<i>Ivy League School</i>
<i>The River X (e.g. The River Thames)</i>	<i>The X River (The Hudson River)</i>
<i>Parliament</i>	<i>Congress</i>
<i>House of Commons</i>	<i>House of Representatives</i>
<i>House of Lords</i>	<i>Senate</i>
<i>Inland Revenue</i>	<i>Internal Revenue Service</i>
<i>Lecturer</i>	<i>Assistant Professor</i>
<i>Senior Lecturer</i>	<i>Assistant Professor/Associate Professor</i>
<i>Reader</i>	<i>Associate Professor</i>
<i>Professor</i>	<i>Full Professor</i>
<i>pub crawling</i>	<i>bar hopping</i>

Pravilna raba izrazov, značilnih za kako okoliše, daje prevodu verodostojnost, natančnost in komunikacijsko vrednost, zato ga občinstvo doživlja kot naravnega, tekočega in učinkovitega. Če namesto pravega izraza uporabimo kako nadomestno strategijo ali opis, je želeni učinek le delno dosežen, saj tak prevod navadno učinkuje mlačno in ne zadene bistva.

Seveda pa stvarnost v eni kulturi nima ved-

no prave ustreznice v drugi. Tedaj nam ne preostane drugega, kot da poiščemo najustreznejši način, da bralcu kljub vsemu približamo pomen izraza, bodisi z opisom ali z rabo približka. Primer za take zadrege so različne kulinarčne posebnosti v eni ali drugi kulturi. Tako je nemogoče natančno prevesti britanski izraz *marmite* ali ameriški *bagel*, ker sta preveč specifično omejena na svoje okolje. Lahko ju le opišemo ali se zatečemo k približni substituciji, kot je na primer primerjava britanskega *scone* z ameriškim *biscuit*.

Seveda se leksikologija ne omejuje le na posamezne besede, ampak so njen pomemben del stalne besedne zveze. Idiomi, pregovori, reki in klišeji so še posebej trd oreh za prevajalca. Nekateri se uporabljajo v obeh različicah, nekateri le v eni od obeh, spet drugi se uporabljajo v obeh, vendar z različno frekvenco. Tak je na primer izraz za lahko, nezahtevno opravilo *a cup of tea*, ki nam zveni nekako bolj britansko kot *a piece of cake*, saj se ta zdi bolj ameriški, oba pa se uporabljata v eni in drugi različici. Zanimivo je tudi, da je britanska angleščina prevzela v svoj repertoar kar lepo število ameriških idiomov, ki so se »prijeli« predvsem med mladimi (npr. *to make a quick buck* ali *to feel like a million dollars/bucks*).

BA:	AA:
<i>a skeleton in the cupboard</i>	<i>a skeleton in the closet</i>
<i>If the cap fits, wear it.</i>	<i>If the shoe fits, wear it.</i>
<i>to talk big</i>	<i>to be full of hot air</i>

Tudi pri idiomatski rabi včasih zaman iščemo ustrezen izraz v drugi različici in se moramo zateči k opisu. Tako v ameriški angleščini rečemo za nekoga, ki se pretvarja, da je mrtev, *to play possum*, in spet za drugega, ki ne želi pričati ali odgovoriti na zastavljeno vprašanje, *to take the fifth*, v britanski angleščini pa smo prisiljeni te pojave opisati.

2.3 Oblikoslovne in skladenjske razlike

Leksikalne in pravopisne razlike med britansko in ameriško angleščino nam takoj padejo v oči, oblikoslovne in skladenjske razlike pa so nekoliko manj opazne. Seveda niso zato nič manj pomembne. Prav nasprotno, zaradi njihove relativne nevpadljivosti moramo biti nanje še toliko bolj pozorni, da jih ne spregledamo. Za ponazoritev navajam nekaj tipičnih primerov, ki zadevajo tvorbo preteklika in preteklih deležnikov pri glagolskih oblikah. V britanski angleščini pogosto naletimo na nepravilne pretekle deležnike, v ameriški angleščini pa opazamo težnjo po regularizaciji in torej pravilno tvorjene pretekle deležnike. Tako imajo britanske oblike *burnt, dwelt, smelt, spilt, dreamt, knelt, leapt, learnt, leant* v ameriški angleščini ustreznice: *burned, dwelled, smelled, spilled, dreamed, kneeled, leaped, learned in leaned*.

Včasih naletimo tudi na izjeme, ko je ameriška angleščina ohranila starejše, nepravilne oblike (npr. *dive – dove – dived; sneak – snuck – snuck; get – got – gotten*), britanska različica pa ima bodisi pravilne oblike (npr. *dived; sneaked*) ali drugačne nepravilne oblike (npr. *get – got – got*).

Še posebej zanimiv je razvoj preteklega deležnika *gotten*, ki se uporablja le v ameriški angleščini. Ta je poleg prvotnega pomena (acquire, obtain), ponazorjenega s prvim primerom, s časom prevzel več dodatnih pomenov, prikazanih v drugih primerih.

Since I resigned, I've gotten two job offers.
We would have gotten back sooner if the train hadn't been delayed.

We've gotten together for coffee every day this week.

I had already gotten out of the car, when I realized my briefcase was still inside.

I've gotten myself into a difficult situation.

Druga, precej opazna razlika zadeva samo rabo nekaterih časov. Tako britanska različica dosledno upošteva razliko med časoma *present perfect* in *past tense*, v ameriški angleščini pa je razlika med njima pogosto zbrisana, prevladuje pa raba navadnega preteklega časa.

BA: *I have just finished writing an essay.*

AA: *I just finished writing an essay.*

Obe različici se pogosto razlikujeta tudi v rabi pomožnih glagolov. Tipičen primer je pomožnik *shall*. V ameriški angleščini se *shall* uporablja le še v stavkih tipa *Shall I call her?*, v vseh drugih se dosledno nadomešča z *will*, v britanski angleščini pa je še vedno precej rabljen v 1. osebi ednine in množine.

BA: *I shall be rich one day.*

AA: *I will be rich one day.*

Pomožni glagol *would* v britanski angleščini pogosto izraža ponavljajoča se dejanja, v ameriški angleščini za izražanje istovrstnih dejanj uporabljamo pretekli čas ali pomožni glagol *used to*.

BA: *In the 1960s people would listen to the Beatles.*

AA: *In the 1960s people used to listen to the Beatles.*

Ameriška angleščina dovoljuje rabo pomožnika *would* v pogojnih stavkih na mestih, kjer se v britanski različici uporablja izključno predpretekli čas.

BA: *If you had taken more care, you wouldn't have made so many mistakes.*

AA: *If you would have taken more care, you wouldn't have made so many mistakes.*

Pomožni glagoli, kot sta *dare* in *need*, se obravnavajo v britanski angleščini bodisi kot pomožniki bodisi kot leksikalni oz. polnopolnomenški glagoli, v ameriški angleščini pa vedno kot polnovredni leksikalni glagoli.

BA: *You needn't walk all the way with me. / You don't need to walk all the way with me.*

AA: *You don't need to walk all the way with me.*

BA: *Dare I show her the picture? / Do I dare to show her the picture?*

AA: *Do I dare to show her the picture?*

Precejšnje razlike so v rabi predlogov. Tako na primer nekateri glagoli v ameriški angleščini zahtevajo predlog, v britanski angleščini pa jim lahko neposredno sledijo samostalniške besedne zveze.

BA: *It seemed a good idea.* AA: *It seemed like a good idea.*

He acted a real tyrant. *He acted like a real tyrant.*

It sounds a great place to live. *It sounds like a great place to live.*

Tudi sicer opazamo razlike v rabi predlogov in predložnih zvez.

BA:	AA:
<i>to fill in (a form)</i>	<i>to fill out (a form)</i>
<i>to talk to</i>	<i>to talk to/with</i>
<i>different from</i>	<i>different than/to</i>
<i>at the weekend</i>	<i>on the weekend</i>
<i>Monday to Friday</i>	<i>Monday to/through Friday</i>
<i>in a team</i>	<i>on a team</i>
<i>for ages</i>	<i>in ages</i>
<i>ten to five</i>	<i>ten to/of/before five</i>
<i>five past two</i>	<i>five after/past two</i>

Zanimiva je fleksibilnost, ki jo kaže ameriška angleščina pri časovnih izrazih, pa tudi v nekaterih drugih primerih (BA: *half an hour* vs. AA: *a half hour/half an hour*; BA: *half a dozen* vs. AA: *a half dozen/half a dozen*).

Včasih britanska angleščina v okoljih, kjer ameriška različica pogosto uporablja predloge, teh sploh ne dopušča.

BA:	AA:
<i>meet</i>	<i>meet with</i>
<i>visit</i>	<i>visit with</i>
<i>prevent</i>	<i>prevent from</i>

Razlike so celo v obliki nekaterih prislovov. Tako imajo britanske oblike *forwards*, *backwards*, *towards* v ameriški angleščini ustrezne *forward*, *backward*, *toward*.

Nekateri glagoli, ki jih povezuje veznik *and* ali *to*, lahko v ameriški angleščini vmesni element opustijo, v britanski pa ne.

BA: *We'll come to see you next week.*

AA: *We'll come see you next week.*

BA: *Will you go and fix it, please.*

AA: *Will you go fix it, please.*

Glagol *order*, ki mu sledi drug glagol v trpni obliki, se v britanski angleščini obvezno uporablja v kombinaciji s *to be*, v ameriški angleščini pa se ta pogosto izpušča.

BA: *He ordered the children to be quiet.*

AA: *He ordered the children be quiet.*

Podobnih primerov bi lahko našli še veliko, vendar se raje dotaknimo drugega vprašanja, ki prav tako zadeva skladnjo, čeprav je predvsem družbene in kulturne narave. Gre za vprašanje zelo zapletenih razmerij med jezikom in nejezikovnimi, predvsem družbenimi dejavniki oziroma za tako imenovano poli-

tično korektnost (*political correctness*). To je gibanje, ki se je v zadnjem času v anglosaksonskem svetu izredno razmahnilo in si v prizadevanju, da bi iz jezika odpravilo vse potencialno žaljive izraze, pridobilo izredno močan vpliv. Celo vrsto izrazov, ki vsebujejo kakršnekoli negativne, s predsodki povezane konotacije, je že odpravilo in nadomestilo z nevtralnimi ali s pozitivnimi izrazi, vse z namenom, da prepreči diskriminacijo skupin ali posameznikov, ki se čutijo zapostavljene od družbe bodisi zaradi rase, spola, telesne hibe ali česa drugega. Jezikovna raba naj bi torej izražala vedno višjo stopnjo družbene strpnosti. Za prevajalca, ki želi biti na tekočem, je nujno, da je seznanjen s temi smernicami, saj le tako lahko uporablja jezik na družbeno sprejemljiv način. Ob dovolj visoki stopnji osveščenosti se mu tako ne more zgoditi, da bi na primer za nebelce v britanski angleščini uporabil napačen izraz in prav tako ne v ameriški angleščini. V prvem in drugem primeru mora jasno vedeti, v katero kategorijo spadajo izrazi, kot so *nigger*, *blacks*, *Afro-Americans*, *African Americans*, *people of color* ter *Pakis*, *Wogs*, *Blacks* in *Asians*. V multietničnih državah, kakršne so ZDA in kakršna vse bolj postaja Velika Britanija, je vprašanje rasne in etnične identitete izredno občutljivo in neprimerna raba teh izrazov bi veljala za zelo resno napako. Isto velja za seksistično rabo jezika. Še pred nedavnim so prevladovali poklicna poimenovanja in nazivi, ki so bili precej diskriminatorni, zdaj so jih v glavnem zamenjali novi izrazi (npr. *stewardess* se je spremenila v *flight attendant*, *chairman* v *chair(woman)*, moški naziv *Mr.* pa je dobil ekvivalentno žensko obliko *Ms.*). Pomemben segment jezika, kjer so v zadnjem času nastale spremembe v smislu politično korektne rabe, je ujemanje med osebki z generično referenco in zaimki, na katere se nanašajo. Predvsem v ameriški angleščini praktično nihče več ne upošteva konservativnega slovničnega pravila o ujema-

nju z zaimkom moškega spola, pač pa se je uveljavila nevtralna raba, kot je razvidno iz naslednjih primerov.

Everybody is responsible for *their* own behavior.

A doctor has to care for *their* patients. /

A doctor has to care for *his or her* patients.

2.4 Pragmatične in stilistične razlike

Pragmatika in stilistika sta področji, kjer so razlike med variantama najteže določljive, saj se nanašajo na dele diskurza, ki presegajo povedno raven in se ukvarjajo s tako kompleksnimi vprašanji, kot so učinkovitost jezikovnega sporočila, funkcijske zvrsti besedila, slogovne značilnosti sobesedila in podobno. Podrobna obravnava teh razlik bi presegla okvir tega prispevka, zato bom za ponazoritev navedla le tri primere. Prvi se nanaša na govorno dejanje predstavitev, kjer se v formalnih situacijah v britanski angleščini kljub rahlemu upadanju še vedno uporablja vljudnostna fraza *How do you do*, v ameriški pa je praktično izginila in so jo nadomestile različice formule *Pleased to meet you*. Drugi prikazuje razlike v vzorcih, na katere se opiramo pri pisanju dopisov in so odvisne od različne stopnje formalnosti in posrednosti oz. neposrednosti.

BA: AA:

Dear Sir...

Yours faithfully AA: *Sincerely*

Dear Mr. Smith...

Yours sincerely AA: *Sincerely*

Tretji primer opozarja na razlike v tem, kaj se Britancem ali Američanom zdi smešno. Nekateri stvari se seveda zdijo enako smešne vsem, posebno tiste, kjer gre za norčevanje iz splošnih človeških slabosti. Veliko pa je takih, ob katerih se eni krohotajo, druge pa pustijo ledeno hladne, ker se zaradi prevelike hermetičnosti nekaterih zvrsti humorja ne morejo

poistovetiti z njegovim sporočilom. Še najlažje je prevajati tiste šale in humoristična besedila, kjer je mogoče potegniti vzporednico med stereotipnimi lastnostmi prebivalcev posameznih regij v različnih državah. Tako bi lahko v naslednji, nekoliko kruti šali tipičnega irskega *Paddyja* brez težav nadomestili z ameriški *Hill-Billies*, ki prav tako ne »slovijo« po posebni bistrosti.

*Why does Paddy wear wellies?
To keep his brains warm.*

3. Sklep

Namen mojega prispevka je bil opozoriti na nujnost poznavanja razlik med glavnimi standardnimi različicami angleškega jezika. Primeri, ki so se sicer samo bežno dotaknili le nekaterih razlik, so jasno pokazali, da je ob njihovem nepoznavanju izredno težko prevajati že iz angleščine v slovenščino, še toliko teže, če ne nemogoče, pa v nasprotni smeri, saj bi na primer ciljno ameriško občinstvo pri uporabi britanske različice takoj začutilo, da prevod ni v duhu njegovega jezika, in bi ga

doživljalo kot tujek, s tem pa bi prevod zgrešil svoj osnovni namen, to je približati bralcu besedilo na čim bolj razumljiv, natančen in sprejemljiv način. Jezikovno-kulturna osveščenost prevajalca v smislu poznavanja omenjenih razlik torej nikakor ni zanemarljiva. Prav nasprotno, za res kakovosten prevod je neizogibno potrebna.

Literatura:

- Crystal, D. 1997. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*
- McCrum, R., MacNeil, R., and Cran, W. 1992. *The Story of English*. London, Boston: Faber and Faber and BBC Books
- Trudgill, P., and Hannah, J. 1989. *International English: A Guide to Varieties of Standard English*. New York: Edward Arnold
- Šabec, N. 1994. *Relevantnost politične korektnosti pri poučevanju angleškega jezika*. V: Uporabno jezikoslovje 3, str. 120–128
- 1998. *Teaching British Culture in a Non-British Cultural Context*. V: Cross-Cultural Challenges. Zagreb: The British Council Croatia

Novi člani DZTPS, sprejeti od avgusta 1998 do aprila 1999

Danijela Bakovnik (nemški jezik)
Tadeja Bizjak (angleški jezik)
Lidija Bremšak (španski jezik)
Anesa Bukić (angleški, francoski in hrvaški jezik)
Srečo Car (angleški in hrvaški jezik)
Eva Georgeta Catrinescu (romunski, francoski, španski, italijanski in angleški jezik)
Alenka Černe (angleški in nemški jezik)
Jelka Černe (nemški, hrvaški in srbski jezik)
Marija Erjavec (angleški jezik)
Pirnat Greenberg (angleški jezik)
Tjaša Guštin (angleški jezik)
George Hiller (angleški jezik)
Anamarija Barbara Iršič (angleški in nemški jezik)

Klara Jarič (makedonski jezik)
Sara Komavec (italijanski in angleški jezik)
Tatjana Križaj (italijanski jezik)
Adriana Krstič (angleški jezik)
Tinka Lengar (angleški jezik)
Alenka Milanović (angleški in nemški jezik)
Bernarda Munibari (nemški, angleški in francoski jezik)
Anton Podgoršek (italijanski, francoski, španski in angleški jezik)
Veronika Pušnik (angleški jezik)
Bajrami Škelzen (albanski jezik)
Barbara Špacapan (italijanski jezik)
Milan Topolnik (ruski in angleški jezik)
Polona Vilar (angleški jezik)